

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА “НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ “АГРООСВІТА”

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ СПРАВИ

ПРОГРАМА (ОРІЄНТОВНА)
навчальної дисципліни
підготовки фахівців ОКР “молодший спеціаліст”
спеціальності 211 “Ветеринарна медицина”
в аграрних технікумах і коледжах

Київ
“Агроосвіта”
2018

Розробник програми

Садварі Ю.Ю., викладач ВП НУБіП України “Мукачівський аграрний коледж”

Рецензенти:

Мідик Т.П., викладач Млинівського державного технологічного коледжу;

Дмитрюк В.Г., викладач Кіцманського коледжу Подільського ДАТУ;

Приходьон П.І., заступник начальника управління, начальник відділу безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Козелецького районного управління ГУ Держпромспоживслужби в Чернігівській області;

Піскова В.М, Пушкар Г.І., викладачі Козелецького коледжу ветеринарної медицини Білоцерківського НАУ;

Литвиненко М.О., викладач Хомутецького ветеринарно-технологічного коледжу Полтавської ДАА

Рекомендовано Науково-методичною радою Науково-методичного центру “Агроосвіта” (протокол від 12 червня 2018 р. № 4)

Відповідальна**за випуск**

Вишневська О.В., методист

(Державна установа “Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів “Агроосвіта”)

Редактор

Салмай Н.М.

© Державна установа “Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів “Агроосвіта”

Всі права охороняються. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якій формі без письмової згоди Державної установи “Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів “Агроосвіта”.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Організація ветеринарної справи”

Галузь знань	21 “Ветеринарна медицина”
Спеціальність	211 “Ветеринарна медицина”
Освітньо-кваліфікаційний рівень	“молодший спеціаліст”
Кількість кредитів ECTS за освітньо-професійною програмою	1,5
Загальна кількість годин	45

Форма організації освітнього процесу та види навчальних занять, обсяг годин:

Навчальні заняття:

Лекції	12
Практичні заняття	22
Семінарське заняття	4
Самостійна робота,	7
зокрема курсова робота	4

Форма підсумкового контрольного заходу

залік

ВСТУП

Ветеринарна справа – діяльність людей, покликана об'єднувати всю сукупність спеціальних ветеринарних знань, спрямованих на створення і збереження здорових стад тварин і охорону здоров'я людей.

Організація ветеринарної справи (далі – оргветсправа) як навчальну дисципліну, було введено до навчальних планів ще у 1939/40 н.р. Вона покликана вивчати завдання та організаційні форми роботи служби ветеринарної медицини (далі – ветмедицина), порядок планування та організації виконання ветеринарних заходів, узагальнювати кращі методи роботи органів і установ ветмедицини. Оргветсправа також охоплює питання законодавчого забезпечення служби ветмедицини, порядку державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, наукового, фінансового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення служби. Важливим її завданням є економічне обґрунтування доцільності проведення ветеринарних заходів і вивчення економічних збитків, спричинених хворобами тварин, вміння фахівців правильно вести документи ветеринарного обліку, звітності та діловодства, знання методики виконання курсової роботи тощо.

Викладання навчального матеріалу слід проводити відповідно до вимог Закону України “Про ветеринарну медицину” (далі – Закон), прийнятого Верховною Радою України 25 червня 1992 року № 2498-XII в редакції від 05.07.2017 року інших законодавчих і нормативно-правових документів, із урахуванням особливостей ветеринарного обслуговування тваринництва в умовах реформування аграрного сектору економіки.

Як результат вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- зміст і значення дисципліни, коротку історію розвитку, роль ветмедицини в економічному механізмі господарювання;
- законодавчі та нормативно-правові документи з питань ветмедицини, зокрема Закон України “Про ветеринарну медицину”, положення про органи державного управління та установи ветмедицини;
- суть державного управління в галузі ветмедицини, організації ветсправи в районах, містах і господарствах усіх форм власності;
- методику складання планів лікувально-профілактичних, протиепізоотичних та ветеринарно-санітарних заходів та організацію їх виконання;
- питання фінансування, матеріально-технічного забезпечення та здійснення підприємницької діяльності у ветмедицині;
- організацію державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;
- правила видачі ветеринарних документів і ветеринарні вимоги щодо експорту і імпорту вантажів, що підлягають обов'язковому державному ветеринарно-санітарному контролю та нагляду;
- оцінювати економічну ефективність ветеринарних заходів, визначати економічні збитки, одержані від хвороб тварин;

- вести ветеринарний облік і діловодство, звітувати про виконані роботи;

уміти:

- користуватися законодавчими та нормативно-правовими документами з питань організації ветсправи;
- планувати та організовувати виконання ветеринарних заходів;
- відбирати зразки біоматеріалу для дослідження і оформляти на них супровідні документи;
- замовляти та оформляти документи на придбані та використані ветеринарні препарати і засоби ветмедицини;
- володіти правилами і методами ветеринарно-санітарного контролю в лабораторії ветсанекспертизи на ринку та в господарствах усіх форм власності;
- визначати економічні збитки від хвороб тварин і доцільність проведення ветеринарних заходів;
- вести документи ветеринарного обліку, звітності і діловодства;
- збирати і аналізувати матеріали для написання курсової роботи та виконувати її.

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Предметні (циклові) комісії можуть вносити зміни в розподіл навчальних годин за темами, у зміст навчального матеріалу і порядок його викладання за обов'язкового збереження кількості годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни. Зміни, які вносить предметна (циклова) комісія в програму, повинні бути затверджені заступником директора з навчально-методичної роботи.

1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ		Тема		Обсяг годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи				
	назва	№	назва	лекції	практичні заняття	самостійна робота	семінарські заняття	разом
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Ветеринарна медицина та її законодавче забезпечення	1.1.	Вступ. Ветеринарна медицина та її законодавче забезпечення	2	2	1	-	5
		1.2.	Державне управління в галузі ветеринарної медицини	2	4	1	2	9
		1.3.	Планування заходів щодо профілактики хвороб тварин та організація їх виконання	2	4	1	-	7
Всього за розділ				6	10	3	2	21
2.	Матеріально-технічне забезпечення та підприємницька діяльність у ветеринарній медицині	2.1.	Фінансування, матеріально-технічне забезпечення та підприємницька діяльність у ветеринарній медицині	2	4	-	2	8
		2.2.	Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд	2	2	-	-	4
		2.3.	Економіка ветеринарних заходів	1	2	-	-	3
		2.4.	Облік, звітність і діловодство у ветеринарній медицині	1	4	-	-	5
Всього за розділ				6	12	4	2	24
Курсова робота				-	-	4	-	4
Разом годин з навчальної дисципліни				12	22	7	4	45

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 . ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ТА ЇЇ ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1.1 Вступ. Ветеринарна медицина та її законодавче забезпечення

Ветеринарна медицина, її роль та значення в економічному механізмі господарювання.

Коротка історія розвитку та становлення ветмедицини.

Зміст і значення навчальної дисципліни “Організація ветеринарної справи” відповідно до вимог Закону України та інших нормативно-правових актів, виданих Кабінетом Міністрів України та Державним комітетом ветмедицини України виданих відповідно до Закону.

Закон України “Про ветеринарну медицину”, його зміст і значення. Визначення основних термінів ветмедицини (розділ I, ст. 1 Закону).

Основні завдання держави у галузі ветеринарної медицини (розділ I, ст. 3 Закону).

Ветеринарна практика, підготовка та статус фахівців ветмедицини. Інформаційне забезпечення служби ветеринарної медицини (розділ XIV, ст.100–103 Закону) та в інших нормативно-правових документах.

Наукове забезпечення ветмедицини. Державна фармакологічна комісія, державні та уповноважені лабораторії ветмедицини (розділ IX, ст. 60–62 Закону).

Практичне заняття 1

Опрацювання Законодавства та Закону України “Про ветеринарну медицину”, вивчення їх структури. Засвоєння термінів і завдань служби ветмедицини.

Опрацювання Закону України “Про ветеринарну медицину” з питань підготовки, підвищення кваліфікації та статусу спеціалістів ветмедицини.

Ознайомлення з інформаційним забезпеченням служби ветмедицини держави.

1.2. Державне управління в галузі ветеринарної медицини

Органи державного управління Держпродспоживслужби України та їхні повноваження (розділ II, ст. 4-6 Закону).

Державні органи ветмедицини, які входять в структуру Держпродспоживслужба України та їх посадові особи.

Держпродспоживслужба України, її територіальні органи та їх повноваження (розділ II, ст. 7 Закону). Фінансування Держпродспоживслужби. Штатний розпис та кошторис апарату Держпродспоживслужби міста.

Підрозділи ветеринарної медицини міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів (розділ II, ст. 8 Закону).

Громадські організації, що діють у Держпродспоживслужбі та в галузі ветеринарної медицини. Громадська рада при Держпродспоживслужбі, Колегія Держпродспоживслужби, Науково-методична рада Держпродспоживслужби, Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини України, Первинна профспілкова організація Держпродспоживслужби, Асоціація спеціалістів ветеринарної медицини.

Організація ветеринарної справи в районі, місті обласного значення та господарствах усіх форм власності. Особливості обслуговування тваринницьких комплексів

Практичні заняття 2, 3

Ознайомлення з системою державного управління в галузі ветмедицини та її структурою. Держпродспоживслужба України та Положення про Держпродспоживслужбу (розділ II, ст. 4–6).

Ознайомлення зі змістом Положень про управління, державні лікарні та лабораторії Держпродспоживслужби.

Складання схеми структури управління Держпродспоживслужби району та міста. Ознайомлення з типовими штатами державних установ ветмедицини, посадовими окладами їх працівників.

Складання місячних планів роботи молодшого спеціаліста ветмедицини дільничної лікарні чи господарства. Визначення величини умовного поголів'я худоби та нормативної чисельності спеціалістів ветмедицини у господарствах різної форми власності.

Семінарське заняття 1

Роль ветмедицини в економічному механізмі господарювання.

Коротка історія розвитку та становлення ветмедицини.

Законодавство та Закон України "Про ветеринарну медицину", їх суть і значення. Громадські організації, що діють в Держпродспоживслужбі та в галузі ветеринарної медицини. Громадська рада при Держпродспоживслужбі, Колегія Держпродспоживслужби, Науково-методична рада Держпродспоживслужби, Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини України, Первинна профспілкова організація Держпродспоживслужби, Асоціація спеціалістів ветеринарної медицини.

Положення про органи державного управління та державні установи ветмедицини.

Структура і завдання служби ветмедицини району та господарств усіх форм власності.

Особливості організації проведення ветеринарних заходів у тваринницьких комплексах.

1.3. Планування заходів щодо профілактики хвороб тварин та організація їх виконання

Планування та організація виконання заходів щодо профілактики незаразних хвороб тварин. Диспансеризація тварин та її роль. Фітотерапія у практиці ветмедицини.

Планування заходів щодо збереження поголів'я та боротьби з неплідністю. Ветеринарний контроль за відтворенням стада.

Планування та організація виконання профілактичних протиепізоотичних заходів (розділ IV, ст. 20–32, розділ V, ст. 33–37 Закону).

Планування та організація виконання заходів щодо ліквідації заразних хвороб тварин.

Державні надзвичайні протиепізоотичні комісії та карантин тварин (розділ VII, ст. 41–49 Закону).

Принципи розроблення, затвердження та проведення ветеринарно-санітарних заходів (розділ IV, ст. 20–32 Закону).

Практичні заняття 4, 5

Розроблення плану заходів щодо профілактики незаразних хвороб тварин у господарстві.

Ознайомлення з формою журналу для реєстрації хворих тварин (форма № 1-вет) та методичного його заповнення.

Складання акта на ректальне дослідження корів щодо визначення тільності.

Розроблення річного плану ветеринарно-профілактичних і протиепізоотичних заходів із урахуванням епізоотичної ситуації регіону.

Ознайомлення з формою журналу для запису протиепізоотичних заходів (форма № 2-вет) і методикою його заповнення.

Складання актів на проведені протиепізоотичні та ветеринарно-санітарні заходи.

2. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

2.1. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення та підприємницька діяльність у ветеринарній медицині

Фінансування Держпродспоживслужби та протиепізоотичних заходів.

Оплата послуг, що надаються державною службою ветмедицини. Механізм формування тарифів на ветеринарні роботи та послуги.

Організація матеріально-технічного забезпечення Держпродспоживслужби (розділ XIII, ст. 97–99 Закону).

Організаційно-економічні основи та форми підприємницької діяльності.

Завдання і функції ветеринарного сервісу. Державна реєстрація та ліцензування підприємницької діяльності.

Ветеринарна практика та організація госпрозрахункових відносин в установах ветмедицини (розділ XIV, ст. 100 Закону).

Практичне заняття 6, 7

Ознайомлення з переліком хвороб тварин, заходи щодо ліквідації яких проводиться за рахунок відповідних бюджетних та інших коштів.

Складання замовлень на біопрепарати, антигельмінтики та деззасоби.

Проведення обліку ветеринарних препаратів і засобів ветмедицини, що надійшли до установи ветмедицини або господарства. Складання акта на списання використаних товарів.

Ознайомлення з документами щодо підприємницької діяльності у ветмедицині та порядком видачі свідоцтв про реєстрацію підприємства.

Вивчення правил щодо ліцензування підприємницької діяльності, ознайомлення з формою та змістом ліцензії.

Заповнення паспорта тварини та ветеринарної картки до нього.

Семінарське заняття 2

Планування та організація виконання заходів щодо профілактики незаразних хвороб тварин.

Роль та етапи диспансеризації тварин.

Планування та організація виконання протиепізоотичних заходів.

Державні надзвичайні протиепізоотичні комісії та їх роль у забезпеченні епізоотичного благополуччя тваринництва.

Фінансування Держпродспоживслужби та протиепізоотичних заходів.

Матеріально-технічне забезпечення Держпродспоживслужби.

Підприємницька діяльність у ветмедицині та її законодавче забезпечення.

2.2. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд

Державний ветеринарно-санітарний контроль і нагляд (далі - контроль і нагляд). Права, обов'язки та гарантії посадових осіб, які їх здійснюють (розділ III, ст. 10–14 Закону).

Контроль і нагляд за переміщенням тварин та їх дотриманням у тваринницьких господарствах (розділ III, ст. 15 Закону).

Контроль і нагляд на ринках, де організовано продаж живих тварин і продуктів тваринного походження (розділ III, ст. 16 Закону).

Контроль і нагляд за безпечністю і якістю ветеринарних препаратів, субстанцій та засобів ветмедицини (розділ III, ст. 17 Закону).

Контроль і нагляд на державному кордоні України та транспорті (розділ III, ст. 18 Закону).

Контроль і нагляд під час полювання на дичину (розділ III, ст. 19 Закону) та за збереженням диких тварин.

Організація контролю та нагляду на потужностях з виробництва, переробки та обігу неїстівних продуктів тваринного походження (розділ VIII, ст. 50–59 Закону).

Права осіб щодо забезпечення ветеринарно-санітарного та епізоотичного благополуччя. Обов'язки осіб, які утримують тварин (розділ ст.36,37 Закону)

Відповідальність осіб за правопорушення в галузі ветеринарної медицини (розділ XV, ст. 104–107 Закону).

Практичне заняття 8

Ознайомлення із ветеринарно-санітарними правилами для ринків і Положенням про державну лабораторію ветсанекспертизи на ринку.

Оформлення журналів ветеринарно-санітарної експертизи:

- м'яса №39;
- харчових продуктів промислового виробництва №41;
- молока та молочних продуктів №42;
- рослинної продукції №43;
- меду і продуктів бджільництва №48;
- яєць №49

Виписування експертних висновків на продукти тваринного і рослинного походження, які піддалися оцінці якості в лабораторії ветсанекспертизи на ринку.

Ознайомлення із змістом документів про державний ветеринарно-санітарний контроль і нагляд за діяльністю потужностей щодо виробництва, переробки та обігу неїстівних продуктів тваринного походження.

2.3. Економіка ветеринарних заходів

Роль і завдання економічного аналізу ефективності ветеринарних заходів.

Визначення економічних збитків, що спричиняються хворобами тварин.

Визначення економічної ефективності та окупності ветеринарних заходів.

Практичне заняття 9

Визначення категорії економічних збитків у тваринництві, спричинених хворобами тварин. Визначення економічної ефективності ветеринарних заходів.

Визначення окупності ветеринарних заходів.

2.4. Облік, звітність і діловодство у ветеринарній медицині

Облік ветеринарних заходів і документи обліку.

Документи звітності у ветмедицині. Порядок і термін представлення звітів.

Ветеринарне діловодство.

Правила видачі документів на вантажі, що підлягають обов'язковому ветеринарному контролю (розділ IV, ст. 32 Закону).

Практичне заняття 10, 11

Ознайомлення з документами ветеринарного обліку та їх оформлення.

Вивчення змісту наказу про впровадження в практику ветмедицини нових форм державної статистичної звітності ветеринарної служби.

Вивчення переліку форм звітів та змісту звітів 1-вет – “Звіт про заразні хвороби” та 1А-вет – “Звіт про ветеринарні протиепізоотичні заходи”.

Оформлення звітів форм № 1-вет і № 1 А-вет відповідно до вимог інструкції з ветеринарної звітності.

Ознайомлення із змістом наказу та правилами видачі ветеринарних документів. Виписування ветеринарних довідок.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА

Підготовка кваліфікованих фахівців з вищою освітою, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до компетентної і ефективної діяльності за своєю спеціальністю на рівні європейських і світових стандартів, можлива за умови підвищення ролі самостійної роботи студентів. Тому самостійна робота студента є не тільки важливою формою навчального процесу, а й має стати його основою.

Визначені теми самостійного вивчення повинні бути відображені в навчальній програмі, розглянуті на засіданні предметної (циклової) комісії та затверджені заступником директора з навчальної роботи.

4. КУРСОВА РОБОТА

Значення, мета і методика виконання курсової роботи.

Структура курсової роботи та вимоги щодо її оформлення.

Вивчення структури та змісту курсової роботи.

Ознайомлення з вимогами щодо підбору матеріалу та оформлення роботи.

Ознайомлення з планом і орієнтовною тематикою курсових робіт.

Орієнтовна тематика курсових робіт

1. Ветеринарна медицина: коротка історія розвитку і значення галузі.
2. Організація і планування роботи районної державної лікарні ветеринарної медицини.
3. Організація і планування роботи міської державної лікарні ветеринарної медицини.

4. Організація і планування роботи районної державної лабораторії ветеринарної медицини.
5. Організація і планування роботи державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку.
6. Організація і планування роботи дільничної лікарні (дільниці, пункту) ветеринарної медицини.
7. Організація і планування роботи служби ветеринарної медицини господарства.
8. Організація і планування роботи приватної установи ветеринарної медицини.
9. Організація ветеринарного обслуговування фермерського господарства.
10. Організація ветеринарного обслуговування тваринницького комплексу.
11. Аналіз роботи фельдшера ветеринарної медицини господарства (установи).
12. Планування та організація виконання заходів щодо профілактики незаразних хвороб у господарстві.
13. Планування та організація виконання заходів щодо відтворення стада в господарстві.
14. Планування та організація виконання протиепізоотичних заходів у господарстві.
15. Планування та організація виконання протипаразитарних заходів у господарстві.
16. Планування та організація виконання ветеринарних заходів під час виникнення заразної хвороби тварин у господарстві.
17. Умови та порядок установа і скасування карантину тварин у господарстві.
18. Планування та організація виконання ветеринарно-санітарних заходів у господарстві.
19. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення установи ветеринарної медицини.
20. Організація державного ветеринарно-санітарного контролю на м'ясопереробному підприємстві під час забою тварин і переробки тваринницької продукції.
21. Організація ветеринарно-санітарного контролю якості молока у господарств.
22. Економічні збитки, завдані господарству через хвороби тварин, та економічна ефективність ветеринарних заходів.
23. Аналіз роботи служби ветмедицини господарства за останні 2–3 роки.
24. Аналіз епізоотичного стану та виконання протиепізоотичних заходів у господарстві за останні 2–3 роки.

25. Аналіз захворюваності тварин на інвазійні хвороби та виконання проти паразитарних заходів у господарстві за останні 2–3 роки.

26. Аналіз стану ветеринарного обліку, звітності, діловодства та видачі ветеринарних документів в установі ветеринарної медицини.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА

1. Про ветеринарну медицину : Закон України від 25 червня 1992 року № 2498-ХІІ в редакції від 04.04.2018 року. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2498-12>.

2. Про ліцензування видів господарської діяльності (п. 17 ч. 1 ст. 7) : Закон України від 02.03.2015 року № 222-VIII. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.

3. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.

4. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин : Закон України від 18.05.2017 року № 2042-VIII. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2042-19>.

5. Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною : Закон України від 07.04.2015 року № 287-VIII. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/287-19>.

6. Про дозвільну систему : Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2806-15>.

7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV в редакції від 18.01.2018 //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

8. Про приватну ветеринарну практику : ПРОЕКТ Закону України. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55878.

9. Про затвердження Положення про Державну фармакологічну комісію ветеринарної медицини : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2007 року № 807, //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/807-2007-%D0%BF>.

10. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442.

//Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>.

11. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Постанова Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 р. № 667. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF>.

12. Про утворення територіальних органів Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1092. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1092-2015-%D0%BF>.

13. Про реорганізацію територіальних органів Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2016 р. № 794. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-2016-%D0%BF>.

14. Про затвердження Положення про Державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при Кабінеті Міністрів України та типових положень про місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2007 р. № 1350. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1350-2007-%D0%BF>.

15. Про затвердження переліку особливо небезпечних (карантинних) хвороб тварин : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2007 р. № 1006. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1006-2007-%D0%BF>.

16. Деякі питання надання послуг Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, органами та установами, що належать до сфери її управління : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1348. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1348-2011-%D0%BF>.

17. Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, органами та установами, що належать до сфери її управління, і розміру плати за їх надання : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 р. № 641. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1348-2011-%D0%BF>.

18. Про затвердження Порядку встановлення надбавок за вислугу років спеціалістам державних установ ветеринарної медицини : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2007 р. № 972. //Офіційний сайт Верховної Ради

України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/972-2007-%D0%BF>.

19. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з ветеринарної практики : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2015 р. № 896. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-2015-%D0%BF>.

20. Про перелік протиепізоотичних, лікувальних, лабораторно-діагностичних, радіологічних та інших ветеринарно-санітарних заходів, що проводяться органами державної ветеринарної медицини за рахунок відповідних бюджетних та інших коштів : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 1992 р. № 478. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/478-92-%D0%BF>.

21. Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких : Постанова Кабінету Міністрів України (п. 16) постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2015 р. № 609. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-%D0%BF>.

22. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з ветеринарної практики : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2015р. № 896. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-2015-%D0%BF>.

23. Про затвердження Порядку видачі ветеринарних документів : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 р. № 857. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/857-2013-%D0%BF>.

24. Про затвердження Порядку видачі експлуатаційного дозволу : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. № 978. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/978-2008-%D0%BF>.

25. Про затвердження Порядку використання наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у ветеринарній медицині : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2008 р. № 334. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/334-2008-%D0%BF>.

26. Про затвердження переліку психотропних речовин і прекурсорів, що використовуються у ветеринарній медицині : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 липня 2011 р. № 721. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/721-2011-%D0%BF>.

27. Про затвердження Порядку відшкодування майнової шкоди (збитків), завданої особам внаслідок запровадження карантину (карантинних обмежень)

тварин або у зв'язку з проведенням процедур і робіт щодо ліквідації особливо небезпечних (карантинних) хвороб : Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2012 р. № 1003. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/47-2017-%D0%BF>.

28. Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 175. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-%D0%BF>.

29. Про затвердження форми Акта про вилучення сільськогосподарських тварин з метою їх знищення або забою при ліквідації особливо небезпечних (карантинних) хвороб : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.04.2017 р. №207. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0584-17>.

30. Про затвердження Порядку використання коштів державного бюджету, передбачених на здійснення заходів щодо запобігання розповсюдженню збудників інфекційних хвороб тварин : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.02.2007 р. № 80/177. // Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-07>.

31. Деякі питання забезпечення діяльності Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 січня 2016 року № 76-р. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/76-2016-%D1%80>.

32. Про призначення Лапи В.І. Головою Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 106-р. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/106-2016-%D1%80>.

33. Питання Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 квітня 2016 р. № 260-р. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/260-2016-%D1%80>.

34. Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного контролю стосовно додержання операторами ринку гігієнічних вимог щодо поводження з харчовими продуктами : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06.02.2017 № 42. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0358-17>.

35. Про затвердження форми акта, складеного за результатами державного аудиту щодо додержання операторами ринку вимог законодавства стосовно постійно діючих процедур, що засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06.02.2017 № 41. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0357-17>.

36. Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері ветеринарної медицини : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 07.03.2018 р. № 130. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0366-18>.

37. Про затвердження Положення про післядипломну освіту лікарів ветеринарної медицини в Україні : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 09.08.2004 р. № 93. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1041-04>.

38. Про затвердження Положення про Головне управління Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в області, в місті Києві : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 12.04.2017 р. № 209. // Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0604-17>.

39. Про затвердження положень про державні лікарні ветеринарної медицини : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 13.03.2017 № 127. // Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0469-17>.

40. Про затвердження Положення про Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи та Положень про державні лабораторії ветеринарної медицини Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 13.03.2017 р. № 120. // Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0466-17>.

41. Про затвердження розмірів плати за послуги з питань ветеринарної медицини, захисту рослин, охорони прав на сорти рослин, які надаються органами та установами, що входять до сфери управління Державної ветеринарної та фітосанітарної служби : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 13.02.2013 р. № 96. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0380-13>.

42. Про умови оплати праці працівників бюджетних установ та організацій, що обслуговують агропромисловий комплекс : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 03.11.2005 р. № 602. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1367-05>.

43. Про затвердження Правил заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.08.2014 р. №288. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1202-14>.

44. Про затвердження Правил транспортування та зберігання ветеринарних препаратів, субстанцій, готових кормів, кормових добавок та засобів ветеринарної медицини у ветеринарних аптеках, їх структурних підрозділах, на базах, складах тощо : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 13.08.2002 р. N 44. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0719-02>.

45. Про затвердження Правил реалізації ветеринарних медикаментів і препаратів : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 23.07.2001р. № 37. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0786-01>.

46. Про введення в дію структури та штатного розпису Держпродспоживслужби : Наказ Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 19.06.2017 р. № 445. //Офіційний сайт Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/B0.pdf>.

47. Додаток 1 : Структура центрального апарату. //Офіційний сайт Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/83.pdf>.

48. Додаток 2 : Структура Головного управління області. //Офіційний сайт Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/8F.pdf>.

49. Про реорганізацію територіальних органів Держпродспоживслужби наказ Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 22.11.2016 р. № 436. //Офіційний сайт Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/20436.pdf>.

50. Про колегію Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Наказ Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 16.01.2017 р.

№24. //Офіційний сайт Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/%96%D1%8E.pdf>.

51. Про затвердження положення та складу Науково-методичної рада Держпродспоживслужби : Наказ Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 10.03.2017 р. № 165. //Офіційний сайт Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – [Ел. ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/%BE-%9A%D0%A3.pdf>.

52. Про затвердження Положення про Громадську раду при Державній службі України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Наказ Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 29.11.2016 р. № 452. //Офіційний сайт Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/%20452.PDF>.

53. Про затвердження інформаційно технологічних карток адміністративних послуг : Наказ Держпродспоживслужби від 10.05.2017 р. № 308. // Офіційний сайт Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/%20308-%20308-%B3.pdf>.

54. Про затвердження Правил виписування та видачі рецептів на ветеринарні препарати : Наказ Державного Комітету Ветеринарної Медицини України від 03.06.2008 р. № 97. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0544-08>.

55. Про затвердження Інструкції з оформлення державними органами ветеринарної медицини, підрозділами ветеринарної міліції з проведення карантинних ветеринарних заходів матеріалів про адміністративні правопорушення : Наказ Державного Комітету Ветеринарної Медицини України від 18.09.2009 р. № 343. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0015-10>.

56. Про затвердження Ветеринарно-санітарних правил для ринків : Наказ Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 04.06.1996 р. № 23. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0314-96>.

57. Про затвердження Положення про державну лабораторію ветеринарно-санітарної експертизи на ринку наказ Державного департаменту ветеринарної медицини від 15.04.2002 р. № 16. //Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0404-02>.

58. Статут Первинної профспілкової організація Держпродспоживслужби затверджений установчими зборами Протокол № 1 від 25.11.2016 р. // Офіційний сайт Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/%2025.11.2016.pdf>.

59. Статут Асоціації спеціалістів ветеринарної медицини України затверджено першим установчим з'їздом Асоціації ветеринарних спеціалістів України 7 серпня 1990 р. протокол № 1 (із змінами та доповненнями). // VET.in.UA – Ветеринарний інформаційний ресурс України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://vet.in.ua/menu/legislation.php?id_article=4.

60. Перелік інфекцій та інвазій обов'язковий для декларування у ВООЗт в 2017 році (та перелік особливо небезпечних (карантинних) хвороб тварин). //АФРИКАНСЬКА ЧУМА СВИНЕЙ – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.asf.vet.ua/index.php/purpose-project/about-asf/260-oie-listed-diseases-infections-and-infestations-in-force-in-2017>.

61. Бусол В.О. та ін. Організація ветеринарної справи. – Київ, 2005,

62. Божко Г.К. Організація протиепізоотичних заходів. – Київ, 1987,

63. Дідовець С.Р. Організація і планування ветеринарної справи. - К., 1980.

64. Дудаш А.В. Організація ветеринарної справи. – Мукачєво, 2005.

65. Дудаш А.В., Ситнік В.А. Організації ветеринарної справи. – Мукачєво, 2014.

66. Лященко О.Т., Міхненко О.П. Планування ветеринарних заходів. – Біла Церква, 1993.

67. Додаток 3 : Примірна структура Головного управління Держпродспоживслужби області та підпорядковані установи та організації (ветеринарного напрямку);

68. Про затвердження форм журналів : Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України № 308 від 27.08.2009 р.

69. Про затвердження форм журналів реєстрації видачі ветеринарних документів : Наказ Головного Державного інспектора ветеринарної медицини України №104 від 10.08.2009 року.

Інтернет-ресурси

<http://minagro.gov.ua> – Міністерство аграрної політики та продовольства України.

<http://www.consumer.gov.ua>. – Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів

<http://zak-dpss.gov.ua>. – Головне управління Держпродспоживслужби в Закарпатській області.